GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12. **N^ER 235.** *Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.*

SOBOTA DNIA 1 PAŹDZIERNIKA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godzina		Barometr na 0° R.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 5 050	+11 7	+ 7,8	półn: ws. słaby	Pochmurno	w nocy deszcz.
30.	12	,, 5. 000	+18. 6	+10,5	poł d ws słaby	pogoda z chmur:	
	3	,, 4. 748	+19 1.	+11,4	wschodni słaby	,, ,,	
	9	,, 4 688	+12 4.	+ 8,7		,, ,,	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— KRAKOW. —

KOMENDANT KORPUSU ARMII.

Jenerał Adjutant Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, Jenerał-Porucznik Rüdiger.

Stosownie do wydanego przezemnie obwieszczenia w dniu 16/28 września r. b. iżby tak officerowie, podofficerowie iako też żołnierze woyska polskiego, meldowali się, dla odsyłania ich do miasta Kielc, lub też za granicę; gdy spostrzegam, iż ieszcze część znaczna takowych, do zapisywania ich, niestawiła się; po raz powtórny ostrzedz postanowiłem, iżby ci wszyscy, tak officerowie iak równie niższych stopni polskiego woyska żołnierze, którzy ulegli pierwszemu wezwaniu, zameldowali się, i iuż zostali zapisanemi w dniu jutrzeyszym na godzinę 4tą po południu, stawili się na Kleparzu w domu Lubowieckiego, zkąd do białego Prądnika, a ztamtąd do Kielc wyprawieni zostaną. Ci zaś wszyscy, ktorzy dla zapisywania ich ieszcze się niestawili, równie w dniu iutrzeyszym na godzinę 10tą przed południem, zameldować się maią wyznaczonemu przezemnie, szefowi sztabu mojego pułkownikowi Stich. W przeciwnym zaś razie wyznaczone będą kommendy woyskowe i władze policyyne celem przytrzymania i odesłania ich pod strażą. — Gospodarze domów, gdyby pod iakim bądź pozorem chcieli przechowywać u siebie takowych ludzi i wyższey władzy o tem niedonieśli: surowey odpowiedzialności podlegną. Równie ostrzedz winienem, iż stósownie do odebranego przezemnie rozkazu od JO. Xięcia Warszawskiego feldmarszałka hrabi Paszkiewicza Erywańskiego, wszyscy urzędnicy wszelkiego stopnia i officyaliści Królestwa Polskiego; w samem Krakowie lub iego okręgu na teraz zamieszkali, w dniu jutrzeyszym na godzinę 3cią po południu do biora Missyi Ces: Rossyyskiey w Krakowie zgłosić się są obowiązanemi.

W Krakowie dnia 18/30 Września 1831 r.

Jenerał Adjutant

(podpisano) Fr. *Rüdiger.*

Otrzymawszy przez nadzwyczayną sposobność gazety warszawskie umieszczamy z nich ważnieysze wyiątki.

Senator Engel ma bydź postanowionym prezesem rządu nowo postanowionego temczasowo w królestwie polskiem.

Jak donoszą z Warszawy, armia Polska w pochodzie swoim do Płocka iuż pod Modlinem zatrzymała się, i oznaymiła feldmarszałkowi Paszkiewiczowi, iż nie uznaie kapitulacyi Warszawy bo iey naczelnicy bez ich wiedzy działali, chcą iednak pod Modlinem rozkazów Cesarza oczekiwać.

Jenerał gubernatora Królestwa Polskiego, jenerał feldmarszałka hrabiego Paszkiewicza, Erywańskiego, mieszkańcom i władzom Królestwa Polskiego.

OBWIESZCZENIE.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jmć i Król Polski, przez miłosierdzie i wielkomyślność swoię, zwracaiąc uwagę na stan Królestwa Polskiego w czasie wszczętych w niem zamieszek, naymiłościwiey zamierzył, ustanowić w Królestwie Polskiem rząd naywyższy, którego obowiązkiem iest, przywrócić stargany porządek i pomyślność. W tymże dobroczynnym celu podobało się Jego Cesarskiey Mości, główno kommenderuiącego czynną armią, mianować jenerał gubernatorem Królestwa Polskiego. Po zaięciu Warszawy przez zwycięzkie woyska, naymiłościwiey powierzone moiemu dowództwu, z niewypowiedzianym żalem nieprzeliczonemi przekonałem się dowodami, iak wielkie klęski zrządziła rewolucya. Królestwo Polskie, dla własnego bytu i dla pomyślności całego narodu, potrzebuie prędkiego przywrócenia porządku, cichości i ogólney spokoyności. Pragnąc doyść do tego dobroczynnego celu, z obowiązku urzędu jenerał gubernatora na mnie włożonego, pospieszam zgodnie z naymiłościwszą wolą, ustanowić rząd naywyższy tymczasowy Królestwa Polskiego, wkładaiąc nań obowiązek uprzedniey organizacyi kraiu i zabezpieczenia pomyślności narodu. Przystępuiąc do otwarcia w Warszawie tymczasowego rządu, pod prezydencyą JW. rzeczywistego taynego radzcy i kawalera Engela, złożonego w równey liczbie z dobrze myślących rossyyskich i polskich urzędników, obwieszczam o tem mieszkańców i wszelkie władze Królestwa Polskiego na ten koniec, aby pierwsi w swoich interesach, równie też ostatnie w czynnościach i zarządzeniu swoiem, we wszystkich gałęziach bez wyiątku, nieodbicie udawali się do wyż rzeczonego tymczasowego rządu i rozrządzenia iego, iako władzy naywyższey Królestwa Polskiego, naymiłościwiey zaszczyconą władzą i ufnością dla dobra narodu Polskiego, spiesznie i akuratnie wypełniali. — (podpisano) Jenerał Gubernator Królestwa Polskiego główno-kommenderuiący czynną armią, Jenerał Feldmarszałek Hrabia *Paszkiewicz* Erywański.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Paryż 17 *Września.* — Minister morski i kapitan Latrey, dowódca fregaty *Artemisa*, na którey xiążę Joinville pierwszą po morzu odbył podróż, iedli onegday obiad z królem i rodziną królewską. — Cesarsko Rossyyski poseł przy dworze madryckim P. Oubril, w przeiezdzie przez Paryż miał prywatne posłuchanie u króla. Wczoray ziechał król z zamku Neuilly przed południem do miasta, pracował z ministrem woiennym i przyiął tuteyszego komendanta placu.

Jenerał Bonnet obieżdża teraz stanowiska woysk w zachodnich departamentach.

Przybył tu wczoray hr. Merode, członek belgiyskiey izby reprezentantów, dla zaślubienia się z Panną Grammont, siostrą pierwszey iego żony i wnuczką jenerała Lafayetta.

Deputacya od tuteyszych kupców i fabrykantów podała królowi d. 14 b. m. na prywatnem posłuchaniu prośbę podpisaną przez 1400 kupców i fabrykantów, którzy 22,000

robotników zatrudniaią, o założenie stałego zmiankowanego kantoru. Król odpowiedział iey, iż zna usługi, które dotychczasowe biòro zmiankowe handlowi paryzkiemu uczyniło, że przeczyta z uwagą podaną mu prośbę i naradzi się względem niey z ministrem handlowym.

Stoiące w Bar-le-Du dwa bataliony legii cudzoziemskiey, odebrały rozkaz popłynienia z Tulonu do Algieru, dokąd poprzedził ich już pierwszy batalion.

Były dey algierski znaydował się dnia 15 rano w zamku Vincennes na cwiczeniach artylleryi, które bardzo chwalił.

P. Chateaubriand odiedzie w tych dniach na powrót do Genewy; lecz iak dziennik *Stenograph* zapewnia na krótki tylko czas, gdyż przyiaciele iego wymogli na nim przyrzeczenie, że tu znowu mieszkanie swoie założy.

P. Kazimierz Perier, prezes rady ministrów, wydał okòlnik do wszystkich prefekt w, aby zwiększyli baczność na stronnictwo karolistów, którzy pomnażaiąc się, robią intrygi do wzniecenia zaburzenia w kraiu. — Minister woienny w tymże duchu wydał instrukcye do dowódców żandarmów.

Rząd zwraca teraz szczególnieyszą uwagę na przeszło 80tysiączną ludność przedmieścia S. Antoniego, i wspiera ubogich odzieżą, strawą i pieniądzmi.

Na propozycyą ministra woyny upoważnił król jenerałów hr. Gründler, barona Billard, barona Piquet, Desprez, barona Evain, jenerała majora Nemde, kilkunastu pułkowników i majorów do udania się do Belgii dla uorganizowania tam woyska belgiyskiego. Officerowie ci będą przez Belgią płatnemi, ale nosić będą kokardy i mundury francuzkie i otrzymane we Francyi stopnie.

Przez sławnego tuteyszego chirurga, doktora Larrey, niegdy głównego lekarza woyska Neapolitańskiego, który w Egipcie uważał morowe powietrze i żółtą gorączkę i sam odchorował na cholerę, wyszła tu powszechnie czytana rozprawa o ostatniey chorobie.

Z Algieru donoszą pod dniem 22 sierpnia że arabskie szczepy równiny i okoliczne wzgórza na zgromadzeniu w Chelifi uznały mianowanego przez rząd agę.

W dzienniku w Havre wychodzącym czytamy: "Nadeszłe z fabrycznych miast listy do kupców tuteyszych donoszą, iż wszędzie przemysł na nowo się ożywia, o czem przekonywuiemy się sami, z zakupowania w naszem mieście surowych do fabryk materyałów. W ostatnim tygodniu sprzedano tu samey bawełny 7000 worów. Większa część artykułów osadniczych towarów zdrożała; a wszelako znayduią pokup. Od 2ch miesięcy przybyło do naszego portu z wszystkich części świata przeszło 100 okrętów z towarami, a wszystkie iuż tak dalece rozprzedane zostały, iż niektórych artykułów brakuie. To ożywienie handlu i przemysłu wpływa dobroczynnie na pracowitą klassę ludzi; potrzeba iednak dla utrzymania go opieki rządowey, aby przez bezzasadną trwogę zaufanie publiczne niebyło naruszane.

Rzym 11 *Września.* — Dnia 8 b. m. w święto narodzen a nayświętszey Panny Maryi obchodzone tu było uroczyście. Oyciec S. udał się rano do kościoła Santa Marya del popolo dla znaydowania się na wielkiem nabożeństwie, które od Syxtusa V. odprawia się w tym kościele, do którego przez Grzegorza IX. i całe duchowieństwo w r. 1231 przeniesiony został z oratorium lateraneńskiego stary obraz Matki Boskiey, któremu przypisywano uwolnienie Rzymu od wielkiey panuiącey na owczas morowey choroby.

Lizbona 29 *Sierpnia.* — Oto iest, wedle pism angielskich, pamiętnik podany przez 32 nayznakomitszych w Lizbonie kupców angielskich konsulowi angielskiemu P. Hoppner.

"Mci Panie! Podpisani kupcy angielscy znayduiemy się mimowolnie w konieczności uwiadomienia WPana o różnych zdarzeniach, które od nieiakiego czasu, a zwłaszcza niedawno materyalnym naszym interessom w tym kraiu zagrażały, i chociaż nie przyszło do formalnego targnienia się na naszą własność, stały się iednak dla nas szkodliwemi. Donosiemy zatem WPanu, że wielu kupców i kramarzów kraiowych, którzy nam znaczne summy za towary są winni, uwięziono niedawno, i to nie w drodze sprawiedliwości lub na mocy oskarżenia i dowiedzioney zbrodni, ale z widocznie na poduszczenie nayniższey klassy pospólstwa, którą policya wspiera. Zachodzi wszelkie podobieństwo, iż to systema długo ieszcze trwać będzie, i mamy nayslusznieyszą obawę, aby większa część naszych dłużnikow niebyła zniszczoną; aże wiadomo iest, iż szczególniey z naszą stolicą prowadzą handel, przeto iest rzeczą dowodną, że przez te nieszczęsne zdrożności cierpiemy, przeciw którem ustawy każdego kraiu bronić powinny żyiących pod ich opieką. W ostatnich dniach gwałty doszły do tego stopnia, o iakich nigdy w cywilizowanym kraiu niesłyszano: zbroyni ludzie wpadli do sklepów kupuiących od nas towary, znieważyli i pokaliczyli właścicielów i własność ich zniszczyli, i to wszystko nastąpiło szczególniey z wiadomey ich przyiaźni z Anglikami. Dziś rano wpadła podobnaż zgraia do sklepu szanownego kupca, wybiła kijem iego subiekta i zniszczyła część iego towarów, oświadczaiąc, że ma prawo do takiego postępowania, ponieważ ten kupiec przez swoiego wspólnika zostaie pod opieką angielską i iest tego kraiu poddanym. — Te okoliczności wzbudziły wielką trwogę, nietylko przez zrządzoną iuż szkodę, ale przez obawę, iż mogą tylko być poprzednikiem publicznego rabunku, zwłaszcza, iż zaprowadzono iuś formalne systema wydzierania pieniędzy przez groźby. — Podaiąc pod rozwagę WPana te naszo użalenia, przydaiemy tylko nagłą prośbę, abyś WPan przedsięwziął środki, iakie za dogodne uznasz do udzielenia szybkiey opieki, którey tak bardzo potrzebuiemy, i nadaremnie oczekiwalibyśmy iey od kraiowego rządu. — Lizbona dnia 25 sierpnia 1831.

(*Tu następuią podpisy.*)

D O N I E S I E N I E.

Komitet Żywności Woysk Rossyyskich

Ogłasza licytacyą na dostawę w 24 godzinach Owsa korcy 500, Siana cent: 1000, Krup ordynaryinych korcy 30, Chleba razowego funtów 48,000, Mięsa wołowego funt: 8100. — Chleb i mięso w iedney trzeciey części co dzień naypóźniey na godzinę 8mą z rana pod odpowiedzialnością z osoby i maiątku entreprenera dla woyska Ces. Rossyyskiego niezawodnie dostarczonem bydź musi. Dystrybucya szczegółowa dla woyska będzie ułatwiona wprost przez liweranta za assygnacyami Komitetu, a za podaniem likwidacyi wypłata natychmiast nastąpi. Maiący chęć podięcia się liwerunku zechce nayniższą cenę każdego artykułu przez sekretną zapieczętowaną deklaracyą naypóźniey iutro przed godziną 10tą ranną do Bióra Komitetu żywności woysk na Hauptwachu pod Nr. 6 na pierwszem piętrze podać, z dołączeniem w gotowiźnie kaucyi złp. 2000. Oznaymuie się równie, że deklaracye podane bydź mogą szczegółowo na każdy wzwyż wymienionych artykułów żywności i furażu. Dalsze warunki przy otworzeniu deklaracyi oznaymione będą.

W Krakowie dnia 1 Października 1831 r.

Senator Prezyduiący *Bartl.*

Rayski Sekretarz.